

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Zákon o specifických zdravotních službách

Dosavadní právní úprava z 60. let je zastaralá

- Možnosti medicíny od té doby značně pokročily v mnoha eticky problematických oblastech typu změna pohlaví, sterilizace apod.
- Pacienti byli v minulosti zcela nedostatečně informováni a chráněni v souvislosti s ověřováním nových a zatím nezavedených metod

Bylo nezbytné připravit nový zákon, který by komplexně řešil etické problémy a na úrovni evropské legislativy 21. století tak, abychom respektovali rozdílné názory a náboženská vyznání.

Asistovaná reprodukce

- Anonymním dárcem může být pouze muž ve věku 18-40 let a žena ve věku 18-35 let
- Umělé oplodnění lze provést ženě do 49 let věku
- Zákon upravuje nakládání s nepoužitými embryi
 - V této oblasti se podstatně zvyšují ohledy na přání „rodičů“

Sterilizace a kastrace

- Sterilizace ze zdravotních důvodů (třeba při onkologickém onemocnění) je možné provést po písemném souhlasu od 18 let, pod 18 let rozhodování komise a souhlas zák. zástupců.
- Sterilizaci z jiných než zdravotních důvodů je možné provést po písemném souhlasu od 21 let
- Terapeutickou kastraci je možné provést po písemném souhlasu od 25 let

Nově je kladen důraz na přání pacienta i na vyvážené složení komise k posuzování těchto rozhodnutí z hlediska odborností a u násilníků i z hlediska jejich potencionální společenské nebezpečnosti

Psychochirurgické výkony

- Výkony ke zmírnění nebo odstranění příznaků duševní nemoci
 - Pacienti s obsedantně kompulsivní poruchou či jinak nezvladatelné patologické agresivity
 - Musí být vyčerpány jiné možnosti léčby
- Možno je možno provést od 18 let po písemném souhlasu
- U mladších 18 let nebo osob ve výkonu trestu je možno provést pouze po kladném rozhodnutí odborné komise i soudu

Změna pohlaví transsexuálních osob

- Lze provést osobě:
 - u níž byla jednoznačně stanovena porucha sexuální identifikace
 - není v manželství nebo v registrovaném partnerství
 - dovršila 18 let
- Po schválení odbornou komisí složenou z lékařů a psychologů

Lékařské ozáření

- Např. ozařování u onkologických onemocnění, roentgen atd.
- Ozáření možné pouze po zvážení terapeutického nebo diagnostického přínosu
- Povinnost poskytovatele provádět tzv. klinických auditů s cílem ověřit dodržování radiologických standardů (standards vydává ministerstvo)
- Vymezuje působnosti jednotlivých odborných pracovníků (např. radiolog)
- Problematika dosud byla zakotvena v zákonech nedostatečně a nesystematicky
- Zákon uvádí náš právní řád do souladu s právem EU

Lidské genetické dědictví a klonování

- Genetické laboratorní vyšetření materiálu odebraného z těla zemřelého lze pouze s jeho předchozím souhlasem
- Zásah směřující ke změně genomu lze provádět pouze pro preventivní nebo léčebné účely
- Je zakázáno přenášet lidský genom do zvířecích buněk a naopak
- Naplňujeme tímto Úmluvu na ochranu lidských práv a důstojnosti lidské bytosti (Rada Evropy)

Posudkové zdravotní služby a pracovně lékařské služby

- Posuzování způsobilosti ke studiu na některých typech škol
- Posuzování nemocí z povolání

Ochranné léčení

- Instrument používaný například u určitých typů sexuálních násilníků
 - Ambulantní (pacient musí docházet)
 - Lůžková
- Na základě pravomocného rozhodnutí soudu
- Lze ve výjimečných případech zakázat pacientovi návštěvy, krátkodobé opuštění zdravotnického zařízení atd.
- Pacient musí být prokazatelně seznámen se svými právy a povinnostmi

Ověřování nových poznatků použitím metod dosud nezavedených v klinické praxi

- Písemný souhlas pacienta
- Předpoklad pozitivního dopadu na pacienta
- Nová pravidla pro informování potencionálního pacienta
 - Např. informace o předvídatelných rizicích, omezeních metody popřípadě následcích předčasného odvolání souhlasu
- Pravidla pro posuzování a reporting u testování neověřených metod

Správní delikty

- Zákon jasně vyjmenovává správní delikty poskytovatele (např. neseznámení s právy, provedení úkonu v rozporu se zákonem)
- Zákon ukládá sankci až 1 mil. Kč.

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Náš zákon o specifických
zdravotních službách:

- Řeší problematiku eticky složitých oblastí medicíny
- Modernizuje legislativu v odvětvích, která prošla výraznými změnami (asistovaná reprodukce, změna pohlaví, ozařování)
- Ve všech oblastech je nově kladen důraz na osobnostní integritu a důstojnost pacienta a jasně vymezené povinnosti poskytovatele